

THE WALKING DEAD™

En lärarhandledning för högstadiet och gymnasiet

av Melinda Galaczy

ISBN: 978-91-980734-1-6 (e-bok)

ISBN: 978-91-980734-2-3 (print)

En epidemi av apokalyptiskt format har svept över världen och väckt de döda till liv. Smittan har på kort tid fått civilisationen att kollapsa; kvar finns en värld utan myndigheter, affärer, post eller kabel-tv.

En av de få överlevande i denna skrämmande framtid är Rick Grimes. Alldeles nyss var han en fridfull amerikansk småstadspolis. Skild från sin familj får han kämpa på liv och död för att försöka finna sin fru och sitt barn. Men vilka utgör det egentliga hotet – de döda eller de levande?

Robert Kirkmans *The Walking Dead* är en utvecklingsroman i serieformat, vars första del publicerades 2003. 2011 gavs den första samlingsvolymen *Tills döden skiljer oss åt* – med de sex första delarna – ut på svenska.

Serieromanens handling

Handlingen inleds med att Rick Grimes och hans partner Shane hamnar i en eldstrid med en förrymd fånge. Rick blir skjuten och förlorar medvetandet. Han vaknar ensam en månad senare i ett övergivet sjukhus. Rick stapplar upp ur sjukhussängen för att finna sjukhusmatsalen översvämmad av zombier, varifrån han med mycket små marginaler lyckas fly.

Han återvänder till familjens hus, bara för att finna det övergivet. Återigen slås hans medvetande ut, denna gång av en spade i bakhuvudet.

När han vaknar får han veta att det är pojken Duane Jones som har slagit honom, i tron om att Rick var en zombie. Duanes far Morgan förklarar för den hittills ovetande Rick om zombieinvasionen, och att han och hans son har tagit över Ricks grannes hus i hopp om räddning.

Rick återhämtar sig och efter att ha försett Duane och Morgan med vapen, ger han sig av mot Atlanta, dit många åkte för att söka skydd, för att försöka hitta sin fru Lori och deras son Carl.

Men när Rick når Atlanta blir han omringad av zombier, och hade troligtvis inte lyckats komma undan utan Glenns hjälp. Glenn är i Atlanta för att hitta mat och andra nödvändigheter. Glenn för Rick till ett läger utanför staden, där han återförenas med sin familj och Shane. Dessutom träffar han lägrets övriga överlevande: Allan, Donna och deras tvillingsöner Billy och Ben, Jim, Carol och hennes dotter Sophia, Amy och hennes syster Andrea samt Dale – vars husbil fungerar som gruppens hem.

Rick anpassar sig snabbt till livet i lägret och blir snart gruppens ledare, en roll som innan Ricks ankomst var Shanes. Rick och Glenn plundrar en vapenaffär i stan, och lyckas undvika att bli upptäckta genom att gnida in sig själva i zombiedelar för att inte lukta levande. Väl tillbaka i lägret börjar Rick instruera gruppmedlemmarna i att skjuta, och träningen visar sig snart vara välbehövlig, eftersom lägret attackeras av zombier. En attack som resulterar i att flera av de överlevande blir bitna, vilket de med stor möda och ångest tvingas ta ställning till.

Efter anfallet hamnar Rick och Shane i en dispyt, där deras olika uppfattningar kring hur de ska säkra gruppens trygghet blir uppenbar. Rick menar att lägerplatsen är farlig, medan Shane anser att de bör stanna.

Dagen efter ställs saker och ting på sin spets när Rick konfronterar Shane. Shane, som blivit förälskad i Lori, svarar med att allt skulle blivit bra om Rick inte hade överlevt. Shane gör en ansats till att döda Rick, men Carl, som har följt efter dem i smyg, skjuter Shane samtidigt som han vrålar: RÖR INTE MIN PAPPA!

Varför läsa *The Walking Dead*?

Kirkman skriver i förordet att hans intention inte är att skrämmas, utan att ”utforska hur människor hanterar extrema situationer och hur de här händelserna får dem att förändras”. Det är en karaktärsdriven utvecklingsroman, vilket blir allt tydligare från och med andra volymen, och Kirkman hoppas att läsaren ska känna igen sig själv, sina vänner, sin omgivning och sina handlingar.

Det som unga läsare ofta är frustrerade över – att inte få reda på vad som händer med huvudpersonerna, behöver de inte oroa sig över vad gäller *The Walking Dead*. Kirkman lovar i förordet att vi ”aldrig [ska] behöva undra vad som kommer hända med Rick, för vi kommer få se det”. Med det sagt, bör det förtydligas att slutet ännu inte är skrivet. I *Tills döden skiljer oss åt* finns det gott om uppslag till funderingar och gissningar kring vad som ska hända med Rick och de andra.

Introduktion

The Walking Dead är en postapokalyptisk serieroman. Vad innebär det? Låt eleverna, efter att ha säkerställt att alla vet vad begreppet innebär, diskutera vilka andra postapokalyptiska skildringar de känner till. Ett alternativ är att låta de olika grupperna ansvara för olika medier, såsom film, böcker, serier samt datorspel, och komplettera det de redan kan med vad de kan hitta på internet.

Exempel på filmer är *Vägen* (*The Road*), där en far och hans son vandrar ensamma genom en postapokalyptisk ödemark. Allt de har är en kundvagn med ett fåtal tillhörigheter och en pistol med två kulor. De är på väg mot kusten trots att de inte vet om något finns att hämta där. Kärleken mellan far och son sätts på svåra prov i denna hopplösa framtid skapad av människan.

Andra filmer är *Metropia*, *Apornas Planet*, *Mad Max*, *28 dagar senare*, *Matrix*, *Wall:E* samt *I am Legend*.

Ett urval av böcker på temat är Cormic McCarthys *Vägen*, Max Brooks *Världskrig Z*, Dmitrij Gluchovskijs *Metro 2033*, Stephen Kings *Pestens Tid* samt Philip K. Dicks *Blade Runner*.

Datorspelen kan vara det eleverna kan bäst. Det finns mängder, varav ett fåtal är *Deus Ex*, *Resident Evil*, *S.T.A.L.K.E.R.* och *Fallout*.

Bland serierna finns förutom *The Walking Dead* även *V for Vendetta*, *Judge Dredd*, *Tank Girl* och *Y: The Last Man*.

Förslag på diskussionsämnen

Ett diskussionsämne bör vara fenomenet zombier. Vad är det? Vad representerar zombierna? Vad vet eleverna? Vad har de sett/läst/hört? Flertalet elever har säkert spelat tv-spel eller sett filmer där zombier figurerar. I Kirkmans fiktiva värld är zombien en död människa vars kropp har återfått livet enbart i att kunna röra sig och vars enda mål är att äta människokött. I den karibiska versionen av voodoo är zombien en människa vars sinne behärskas av en annan eller vars viljeförmåga helt försvunnit. I George A. Romeros *Living Dead*-universum, som är befolkad av samma typ av zombier som Kirkman har i sitt verk, representerar zombierna människors beteenden och konsekvenserna av dessa.

Vad kan eleverna komma på för företeelser som likt zombier kan tänkas hota vår civilisation, vår livsstil och därmed utgöra en grund för rädsla. I denna diskussion kommer troligtvis bland annat miljöförstöring, massvält, terrorism, kärnvapenkrig, resursfördelning, fattigdom och epidemier komma upp.

Vad kan eleverna komma på för anledningar till att fenomen som zombier, vampyrer, monster, troll och häxor existerar i fiktionen? Vad fyller de för funktion? Det har förts många diskussioner kring om dessa kan ses som symboler för det vi själva är rädda för att erkänna att vi är. Vad anser eleverna om detta?

Förslag på fortsatt arbetsgång

- Läs förordet tillsammans.
- Alternativt kan man välja att innan introduktionen låta eleverna läsa den första sidan. Låt dem inte vända blad dock! Vad är det som händer? Vilka är personerna? Be dem titta ordentligt på bilderna medan de diskuterar frågorna i par. Serievana läsare kommer snabbt se att det finns en karaktär som heter Rick, som dessutom blir skjuten. Låt eleverna gissa vad som kommer hända härnäst.

- Läs nästa uppslag, men inte mer. Återigen, vad har hänt? Vem är karaktären? Var befinner han sig? Hur länge har han varit där? Exempel på tidshoppet är Ricks skäggväxt, den tomma dropp-påsen och det faktum att han inte kan resa på sig.
- Om ni väljer att läsa de första sidorna först, kan det nu vara aktuellt att ta introduktionen. Men räkna med att eleverna kommer vara sugna på att läsa vidare.
- I förordet skriver Kirkman som sagt att han framförallt vill skildra Ricks och de andra huvudpersonernas utveckling och förändring. Be eleverna föra logg om Rick. Vad händer honom? Hur agerar och reagerar han i och på olika situationer? Förändras han och vad beror i så fall dessa förändringar på? Vad och vem påverkar honom och på vilka sätt? Rick är till en början en klassisk polishjälte, som agerar osjälviskt och gör allt för att hitta sin familj. Hur är Rick som ledare? Varför blir han den naturliga ledaren i gruppen? Avviker han någon gång från hjälterollen? Förändringen blir allt mer påtaglig i senare volymer.

Alternativt kan man låta eleverna följa valfri karaktär. Övningen ger träning i personbeskrivning och citering.

- Låt eleverna läsa. Volymen är snabbläst och en van läsare läser ut den på 1-2 timmar. Räkna med längre tidsåtgång dock, eftersom de ska stanna upp och anteckna i sin loggbok. Och om de inte gör det, vilket är förståeligt, kan de med lätthet gå tillbaka och fylla på sina anteckningar efter att de har läst ut albumet.
- Om man vill och känner att eleverna behöver extra stöttning kan det vara bra att göra ett uppsamlingsstopp en bit in i handlingen, exempelvis när Rick ger sig av mot Atlanta på hästrygg.

Förslag på aktiviteter efter avslutad läsning – textanalys och praktiska övningar

- Låt eleverna analysera berättartekniken. Kirkmans verk anses av många vara ett mästerverk vad gäller så kallade *cliffhangers*. Be eleverna leta efter exempel i albumet där de kände sig tvungna att läsa vidare. Vad har författaren gjort för att åstadkomma denna känsla/reaktion hos läsaren?
- Om man har valt att hoppa över loggboksuppgiften kan eleverna efter avslutad läsning analysera hur karaktärerna har byggts upp. Ett verktyg att använda sig av är en händelselinje, där eleverna får pricka in karaktärens agerande/uttalande/förändring utifrån olika händelser. Hur hade eleverna själva agerat i de olika situationerna?
- Samarbeta gärna med bildläraren. När eleverna har läst färdigt kan de rita en seriestripp på 4–6 rutor där de sammanfattar *Tills döden skiljer oss åt*. De kan behöva en repetition av den klassiska berättarstrukturen inför detta moment. Låt eleverna identifiera de olika delarna, eftersom deras serierutor bör innehålla just dessa. Ett alternativ till uppgiften är att de får skriva manus och rita första uppslaget i volym 2, vars titel är *På Drift*.
- Eleverna kan även diskutera vilka deras favoritkaraktärer är. Finns det någon de anser vara osympatisk? Varför i så fall?
- Zombierna sägs vara i handlingens periferi. Men vad handlar serialalbumet om? Eleverna kan till exempel göra en lista på fem teman de tycker passar. Om de behöver starthjälp kan man nämna till exempel överlevnad, desperation, maktlöshet eller medmänsklighet.
- Låt eleverna diskutera eller kortskrivna om vad de överlevande saknar mest såhär långt i berättelsen. Vad skulle de själva sakna mest om de hamnade i en katastrofsituation liknande de överlevandes i *The Walking Dead*? Vilken roll skulle de ta? Vem identifierar de sig med?

- För fortsatt arbete kan man med fördel se filmen *Vägen*. De har många likheter med *The Walking Dead*, framförallt fortsättningen av den. Den lämpar sig, förutom i jämförande syfte, väl för filmanalys.
- Serieromanen är förlagan till den mycket populära tv-serien med samma namn. Det är troligt att många av eleverna har sett den, och även spelat tv-spelet, utan att faktiskt veta att de är baserade på serieromanen. Men skillnaderna är många och betydande. Därför finns det mycket att vinna på att efter avslutad läsning se första avsnittet. *Tills döden skiljer oss åt* motsvarar första säsongen av filmatiseringen. Be eleverna hitta skillnaderna och diskutera vad de tror att de kan bero på.
- Även titeln kan diskuteras. På originalspråket heter den *Days Gone Bye*. Är titlarna passande, eller kan de komma på bättre förslag?
- Arbeta med helsidesbilderna utan pratbubblor. Vad ser eleverna i bilderna? Vad händer? Denna uppgift lämpar sig väl för volym 1–4. Det finns gott om bilder att välja bland. I *Tills döden skiljer oss åt* är bilden då Rick håller en spade intill gravplatsen han just grävt igen ett utmärkt exempel (se bild här intill). Låt eleverna beskriva bilden. Vad ser de? Vad känner de? Hur skulle de beskriva motsvarande händelse och stämning med ord?
- Låt eleverna välja en sida där inga eller få pratbubblor finns. Vilka tankar tänker karaktärerna? Om de fick skriva tankebubblor, vad skulle de innehålla? Exempel på sådana sidor är när Dale sitter med Andrea efter att hon begravit sin syster Amy, när Jim lämnas att dö eller när Shane har slagit till Rick (kopieringsunderlag finns på sid 9–14). Mycket händer som vi inte får läsa. Låt eleverna fundera på vad de övriga gör och pratar om när Shane och Rick har lämnat platsen, och därefter skriva och teckna ett par sidor ur en av de andra karaktärernas perspektiv.
- Låt eleverna enskilt eller i grupp välja ut och bygga ut en favoritscen. Beroende på vilka delar av kursplanens centrala innehåll ni vill/behöver arbeta med, finns en mängd olika tillvägagångssätt för att arbeta med scenen.
  - a) Att skriva manus och dramatisera scenen är ett exempel, som lämpar sig väl för övning i replikering och gestaltning.
  - b) Skapa en filmsekvens, kanske en stop-motion-film. Det finns förutom ett stort antal gratis-appar även en lathund på skolverkets hemsida för hur man använder StopMotionAnimator (snabblänk: www.apartforlag.se/skola/stopmotion)
- Det finns mycket som läsaren kanske aldrig kommer få reda på i Kirkmans historia. Låt eleverna arbeta med tomrummen, så kallad gap-filling. Hur ni väljer att arbeta med uppgiften är naturligtvis, som med de flesta andra uppgifterna, upp till läraren och vad eleverna har för önskemål och behov. Men situationerna som de själva skapar går till exempel att dramatisera, skriva och/eller rita seriemanus till, eller diskutera muntligt. Ett exempel på tomrum är Shanes och Loris relation tiden innan Rick återvänder. Vad händer mellan dem och varför? Hur resonerade de? Hur såg dialogen mellan dem ut? Eller för all del scenerna vi inte fått se mellan Lori och Carl när de bestämde sig för att lämna Rick på sjukhuset. Det finns gott om exempel i samtliga volymer.

- Att tala om vårt eget samhälle är nästintill oundvikligt i sammanhanget. Likaså vår framtid. Att låta eleverna skriva en egen framtidsvision där de får resonera kring vad som har förändrats och förbättrats/försämrats kan vara relevant. De flesta genrer kan användas till uppgiften beroende på valt upplägg. Reportage, krönika eller novell fungerar utmärkt i en fiktiv framtid. Ett alternativ är att eleverna får skriva en dikt eller låttext i vilken de får fundera på hur världen ser ut om till exempel 20 år. Till denna uppgift finns en mängd inspirationstexter; Gustaf Frödings *Väntan*, Organismens *God morgon framtid*, Alfred Tennysons *Nyårsklockan* och Emil Jensens *Välkommen till världen* är några av dessa.
- Efter att ha läst *The Walking Dead* är det passande att diskutera vilka grundläggande värderingar vi har. Finns det några av dem som går förlorade hos karaktärerna i *Tills döden skiljer oss åt*? Vilka blir viktigare för dem? Dessa frågeställningar blir ännu mer relevanta längre in i seriens handling. Låt gärna eleverna diskutera vilka värderingar de själva anser vara nödvändiga för att samhället ska fungera. Vad finns i vårt eget samhälle som bär postapokalyptiska drag? Samla allt ni kommer fram till. Om ni har läst flera av volymerna och/eller sett *Vägen* eller någon annan postapokalyptisk skildring kan eleverna vara redo att skriva ett eget postapokalyptiskt verk där just problematiken kring vilka värderingar vi har glömt i vårt samhälle, vilka vi bär med oss till den nya världen och vilka vi eventuellt tvingas göra avkall på är i fokus. Troligtvis leder elevernas diskussioner fram till flera möjliga grunder till en egen postapokalyptisk novell. Eller varför inte en egen zombieserie (vilket naturligtvis tar en del tid i anspråk) satt i den egna skolmiljön. Vem är hjälten? Och framförallt, med tanke på just avslutad läsning, vem är fienden/hotet?
- När eleverna ändå är insyltade i det dystopiska tänkandet är det bara att fortsätta. Bokcirkel med *Världskrig Z*, *Hungerspelen*, 1984, *Du sköna nya värld*, *V för Vendetta*, *Den Utvalda* ...

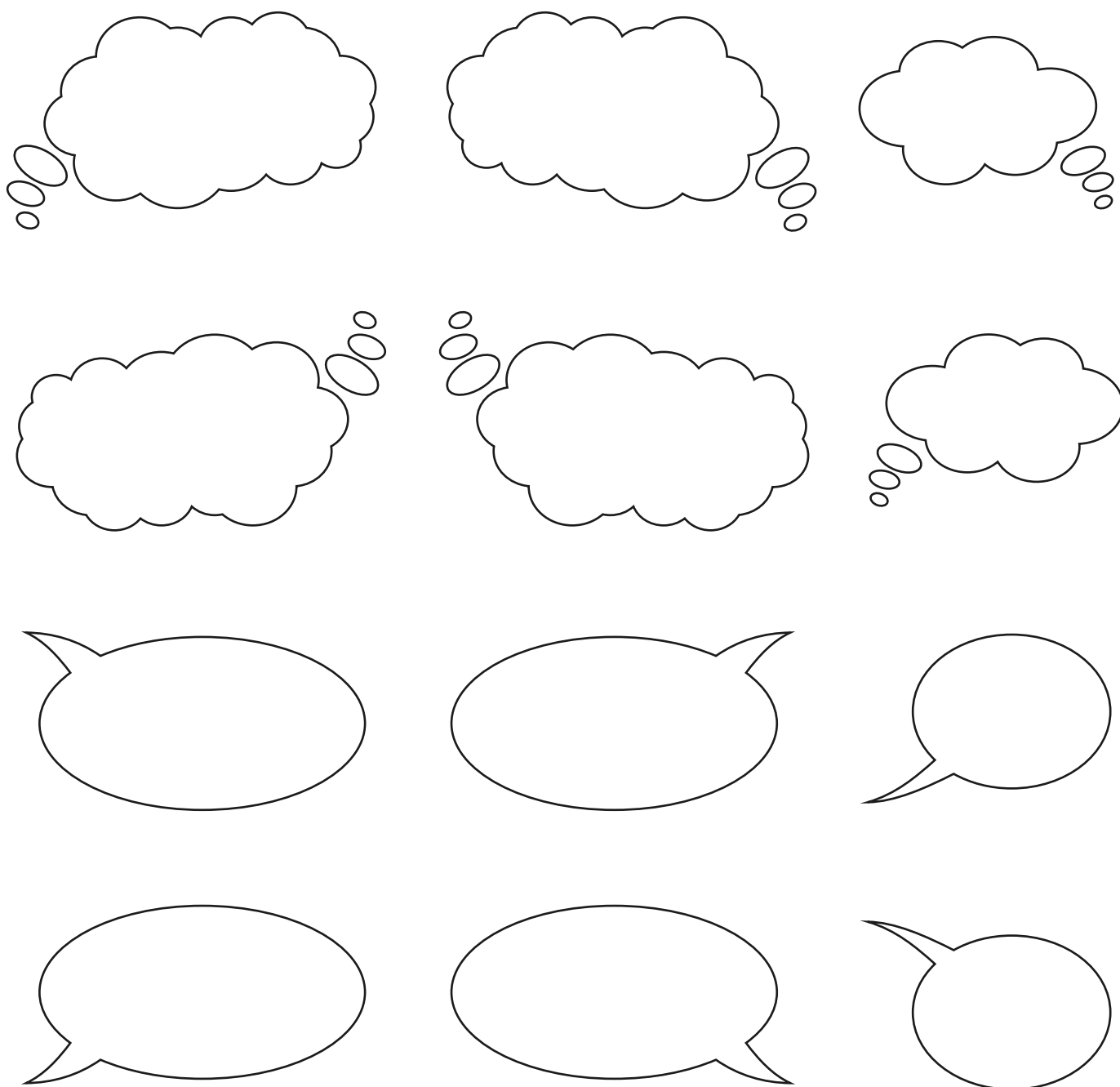
Henrik Langes "För dig som har bråttom"-version av *The Walking Dead*. Låt eleverna göra egna serier på samma sätt av valfria verk.

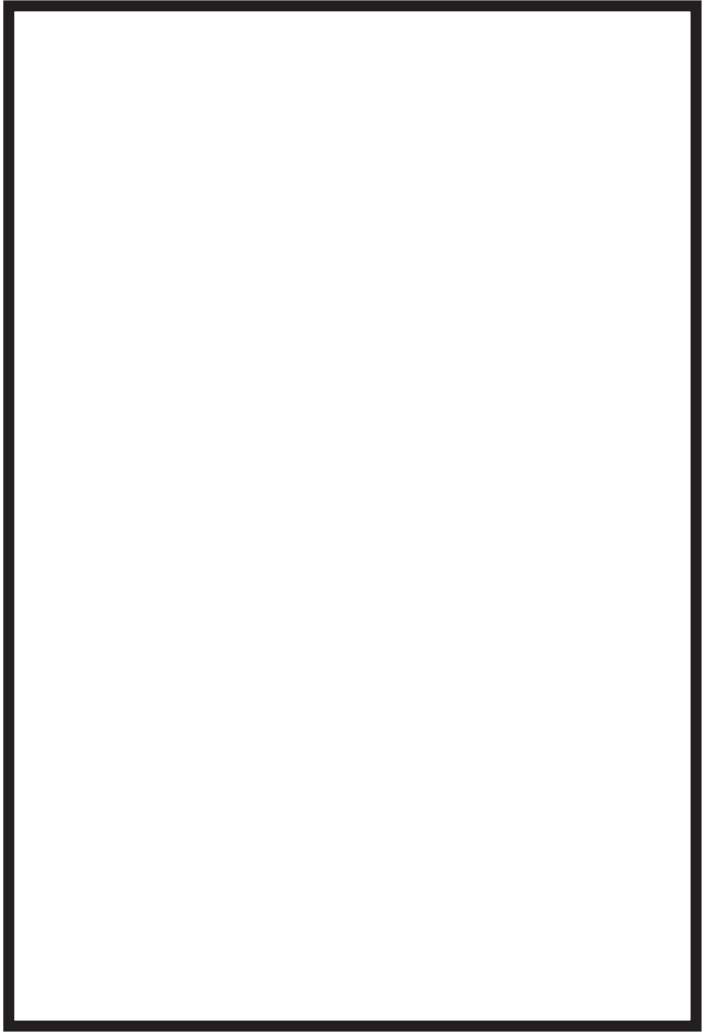
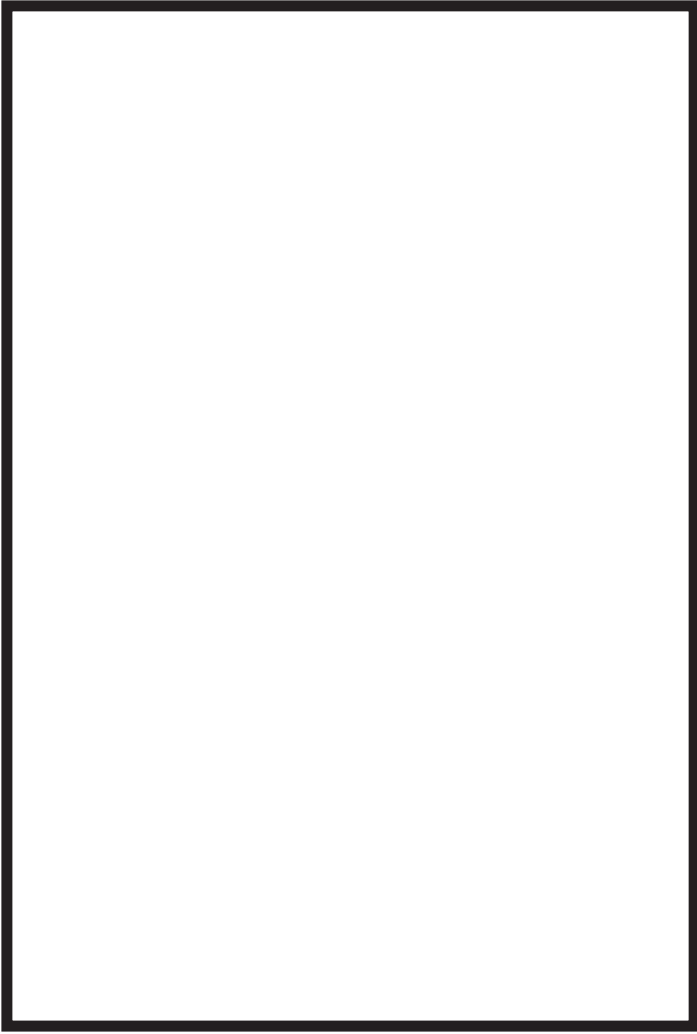
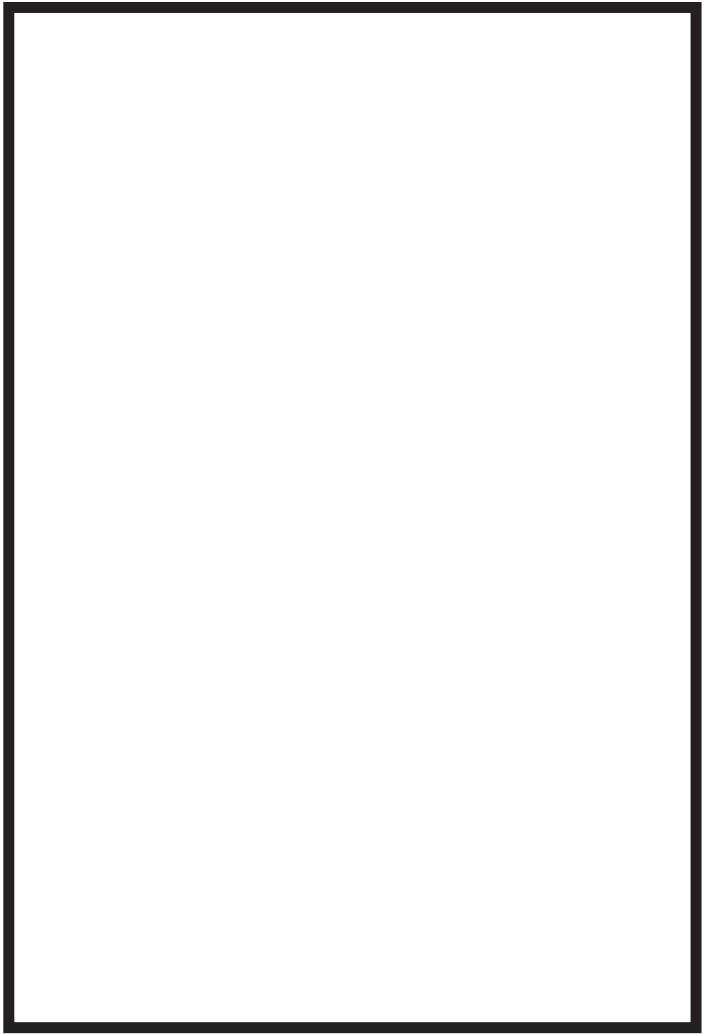
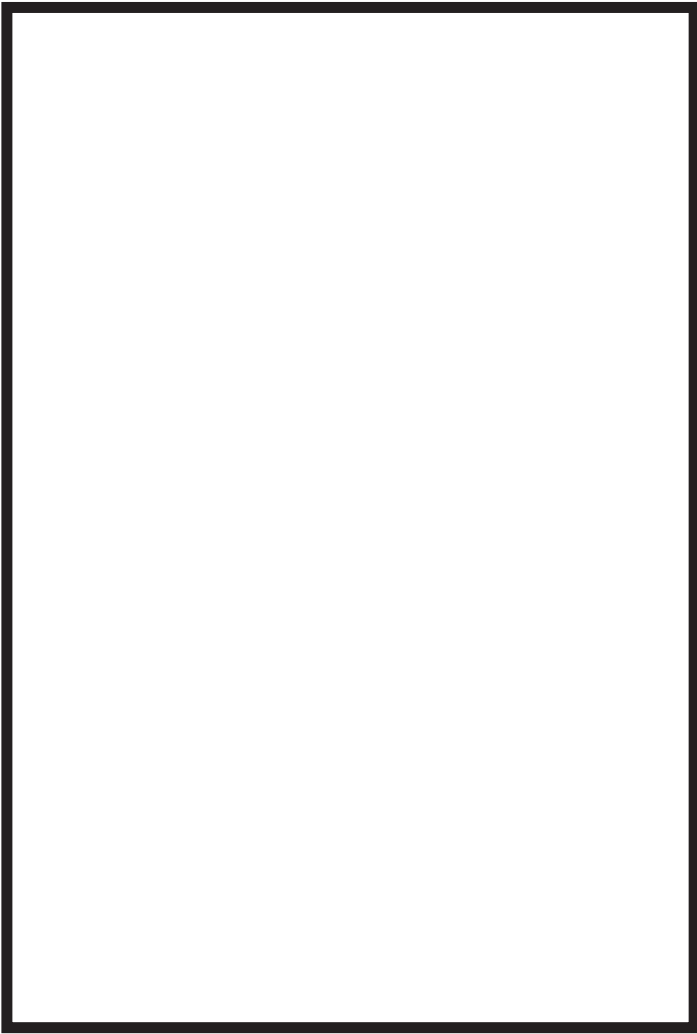

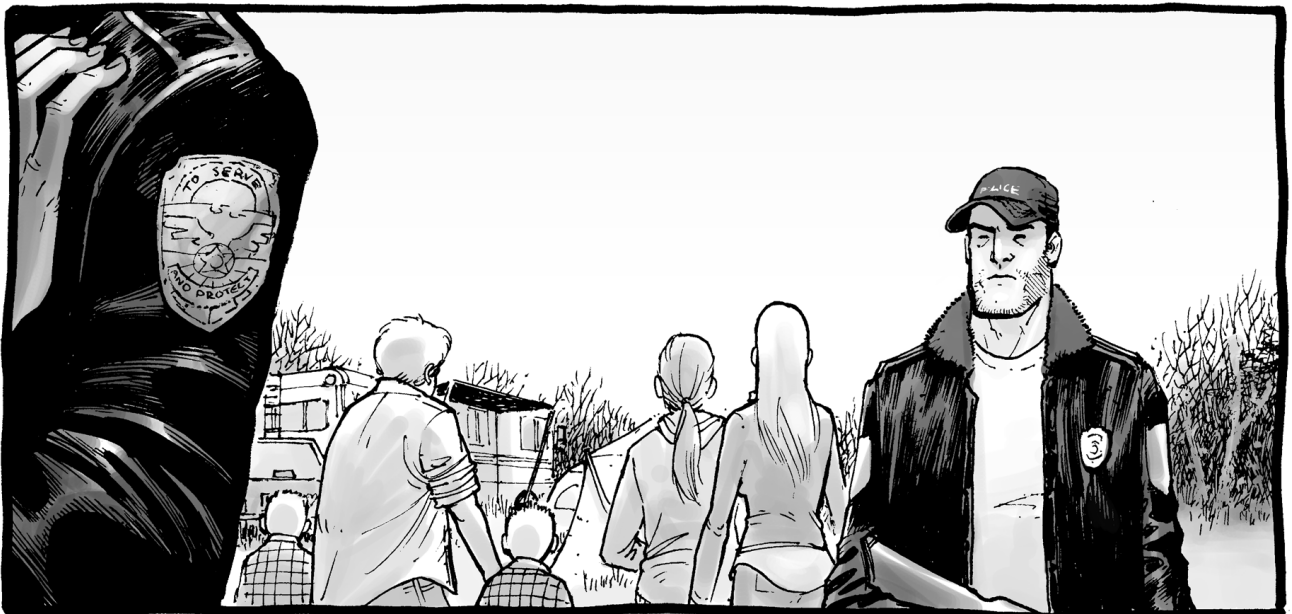
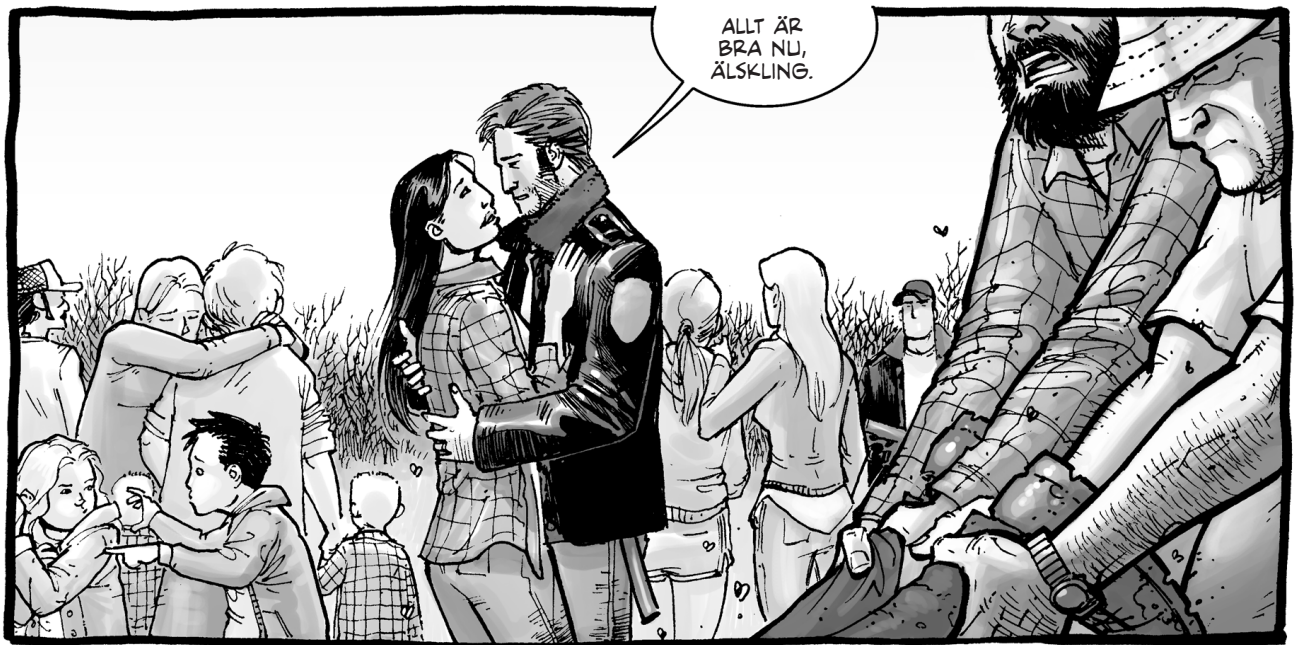
Kopieringsunderlag

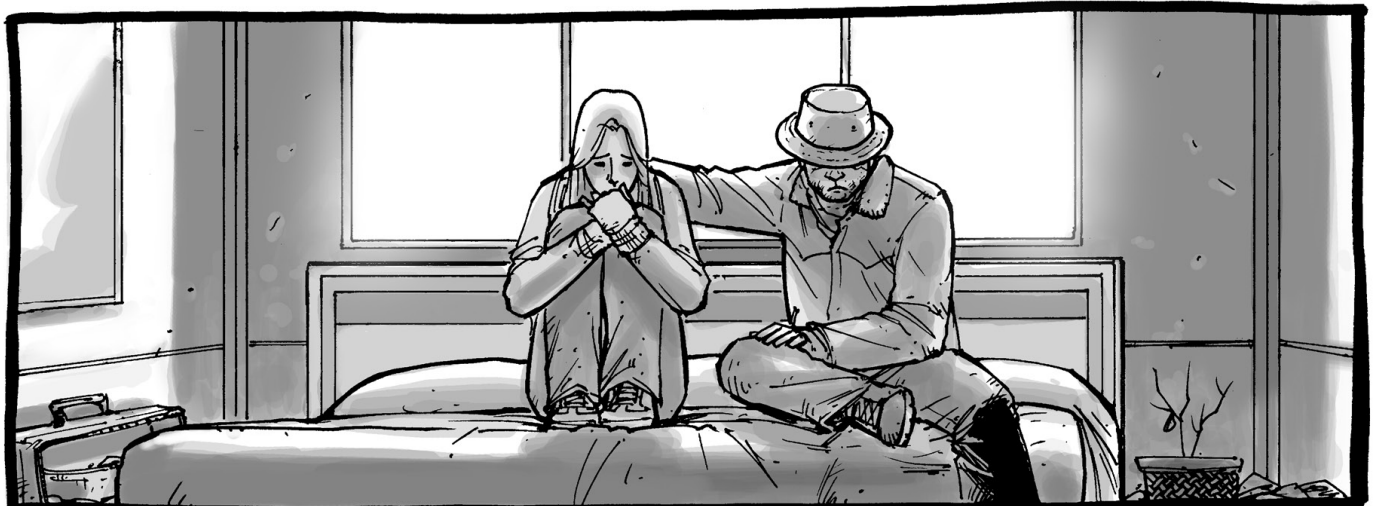
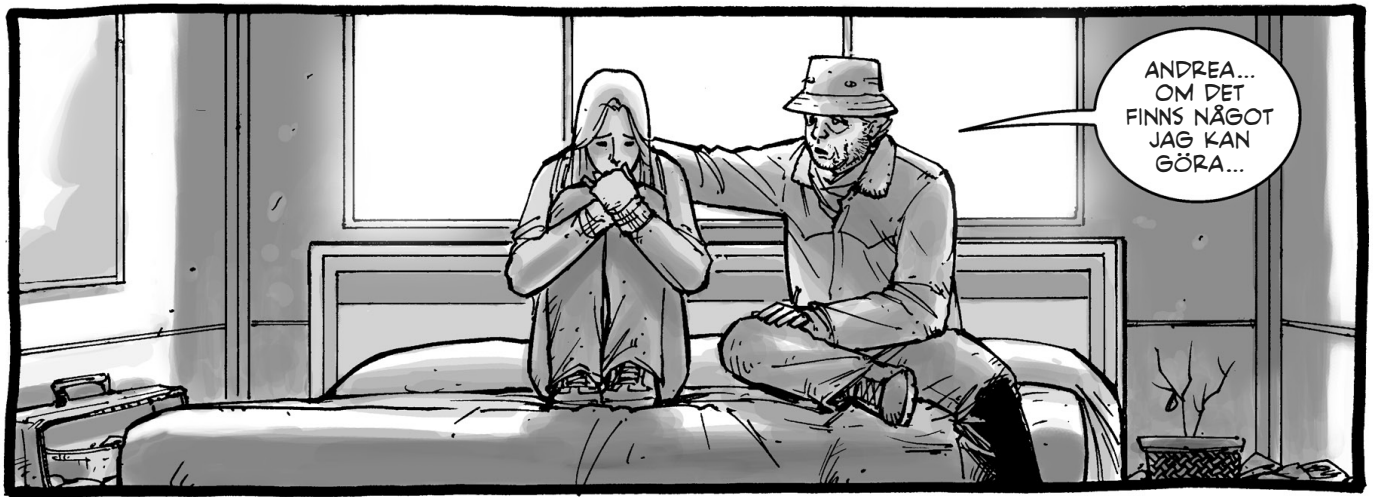
På följande sidor finns kopieringsunderlag som eleverna kan utgå ifrån. Givetvis kan eleverna själva rita upp sina linjer, men av praktiska skäl, särskilt om det ska göras klassfanzine av serierna, bör de ha 10 millimeters marginal till papprets kanter och helst enbart teckna och texta med svart bläck eller tusch.

Prat- och tankebobblor att klippa ut och placera på någon av de följande sidorna (om eleverna inte vill göra egna, vilket givetvis är ett bra alternativ). Påminn dem gärna om att bubblorna går att rotera efter att de har klippt ut dem för optimal placering. På nästa sida finns en mall för en 4-rutig serie à la Henrik Lange. Därefter fyra sidor från *The Walking Dead* volym 1. För mer information och praktiska tips om fanzineproduktion går det bra att kontakta Apart Förlag.

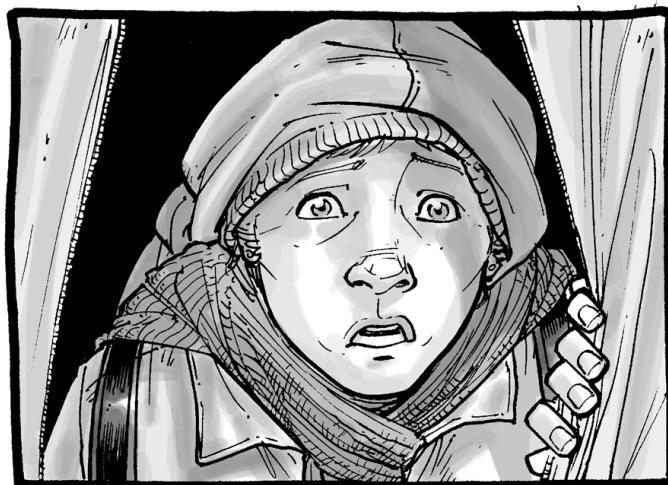
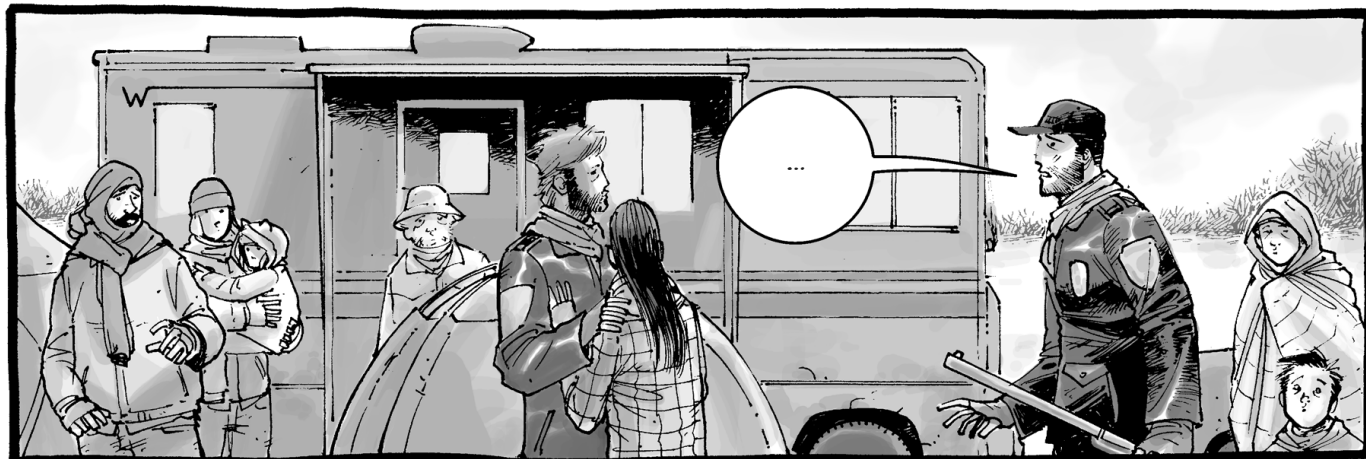

10 anledningarna till varför eleverna ska läsa **THE WALKING DEAD**

- 1** Innehållet utgör ett diskussionsunderlag för de allra flesta värdegrundsfrågor i läroplanen, såsom demokrati, jämställdhet, genusperspektiv och empati.
- 2** Arbetsmomenten i medföljande lärarhandledning täcker in minst fem av punkterna i svenskämnets centrala innehåll i LGR11.
- 3** Eleverna kommer läsa en karaktärsdriven utvecklingsroman. Även de elever som vanligtvis hellre gör annat än att läsa.
- 4** Läsarna är garanterade av författaren att få reda på vad som kommer hända med karaktärerna.
- 5** Det är en serieroman. Formatet underlättar läsningen för elever som har bekymmer med läsförståelse. Därmed får alla eleverna i gruppen, oavsett läsvana, samma förutsättningar.
- 6** Fjärde säsongen av tv-serien, som bygger på serieromanen, börjar sändas i höst. Tv-serien är populär hos många av eleverna, de är med andra ord positivt inställda redan innan romanen introduceras.
- 7** Det är en serieroman. Därmed erbjuds många läsvana elever en helt ny läsoplevelse.
- 8** Formatet gör att själva läsningen går relativt snabbt. Lektionstid kan istället ägnas åt gemensamma diskussioner och litteraturanlys.
- 9** Den skapar läsglädje.
- 10** Eleverna kommer älska sin svensklärare. För evigt.

Denna lärarhandledning är framtagen för lärare, skolor och bibliotek som vill jobba med *The Walking Dead* i ett pedagogiskt syfte. Handledningen finns för fri nedladdning på www.apartforlag.se/skola.

Apert Förlag erbjuder även, förslagsvis som en del i ett Skapande Skola-projekt med stöd från Kulturrådet, workshops i serieteckning, berättarteknik, karaktärsbeskrivning, hur man överlever en zombieapokalyps (läs: överlevnadsteknik vid naturkatastrofer, med en twist) och hur man producerar en egen bok/tidning, då ett eget klass- eller skolfanzine ingår.

För mer info: info@apartforlag.se

SHERLOCK HOLMES

En studie
i rött

En lärarhandledning för högstadiet och gymnasiet

Sir Arthur Conan Doyle fick debutromanen *En studie i rött* i flera år, inte förrän ytterligare ett flertal noveller om vapendragare Doktor Watson publicerats i tidningar av detektivgätornas mest hyllade och kända författare.

Apart förlag har nu gett ut den första och andra i serieromanform på svenska, tolkad av Ian Edgington. Den här lärarhandledningen är skriven till boken *En studie i rött* av Sherlock Holmes och Doktor Watson introduceras och de två

av Helga Bo
ISBN: 978-91-978777-4-0
ISBN: 978-91-978777-7-7

THE WALKING DEAD

En lärarhandledning för högstadiet och gymnasiet

av Melinda Galaczy
ISBN: 978-91-980734-1-6 (e-bok)
ISBN: 978-91-980734-2-3 (print)

En epidemi av apokalyptiskt format har svept över världen och väckt de döda till liv. Smittan har på kort tid fått civilisationen att kollapsa; kvar finns en värld utan myndigheter, affärer, post eller kabel-tv.

En av de få överlevande i denna skrämmande framtid är Rick Grimes. Alldeles nysst var han en fridfull amerikansk småstadspolis. Nu är han på liv och död för att försöka finna sin fru och sitt barn i en värld av hotet – de döda eller de levande?

Robert Kirkmans *The Walking Dead* är en utvecklad serie som först publicerades 2003. 2011 gavs den första svenska översatta delen ut – med de sex första delarna – ut på svenska.

ALENA

En lärarhandledning för högstadiet och gymnasiet

Alena liv är ett rent helvete. Sedan hon börjat på en snobbig internatskola tråkasseras hon varje dag av Filipa och tjejerna i lacrosslaget. Bästa vännen Josefin tänker inte låta Alena ta mer skit. Inte från kuratorn eller rektorn, inte från Filipa och inte från någon på den där vidriga skolan. Om Alena inte slår tillbaka så kommer Josefin ta saken i egna händer. Det finns bara ett problem. *Josefin har varit död i ett år.*

En utmanande, rolig, absurd, spännande, blodig och chockerande skräckhistoria i serieformat av Kim W. Andersson. Ett intressant verktyg för att introducera och analysera skräckgenren med dina elever, samt diskutera berättartekniker, normer i samhället, kärlek och hämnd.

av Martin Flodkvist
ISBN: 978-91-978777-7-0 (e-bok)
ISBN: 978-91-978777-7-7 (print)

Vi ger
rabatt till
skolor!

15 böcker eller mer – använd
rabattkod **SKOLA15** för 15%!

20 böcker eller mer – använd
rabattkod **SKOLA20** för 20%!

25 böcker eller mer – använd
rabattkod **SKOLA25** för 25%!

Koderna gäller på www.apartforlag.se och fungerar endast när rätt antal artiklar ligger i varukorgen. **OBS!** Det måste inte vara samma en och samma titel, utan det går bra att blanda, om man till exempel vill köpa in två halvklassuppsättningar.

Lärarhandledningar från Apart Förlag

Finns för fri nedladdning på
www.apartforlag.se/skola